

Total No. of Printed Pages—6

2 SEM TDC RD G 1

2 0 1 8

(May)

RURAL DEVELOPMENT

(General)

Course : 201

(Rural Economy of India)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32/24

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা / তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ লিখা :

1×8=8

Choose the correct answer / Answer the following questions :

(a) তলৰ কোনটো ভূমি সংস্কাৰৰ উদ্দেশ্য নহয় ?

Which of the following is not an objective of land reform?

(i) উৎপাদনৰ স্তৰ বৃদ্ধি কৰা

Raising production level

(ii) শোষণ দূৰীকৰণ

Removing exploitation

(iii) কৃষিক্ষেত্ৰত তথ্য প্ৰযুক্তিৰ প্ৰয়োগ

Use of Information Technology in agriculture

(iv) মহিলা সবলীকৰণ

Women empowerment

(b) 2011 বৰ্ষৰ লোকপিয়ল মতে গ্ৰাম্য ভাৰতত সাক্ষৰতাৰ হাৰ কিমান ?

What is the rural literacy rate in India as per 2011 Census?

(c) National Rural Livelihood Mission কোন চনত প্ৰবৰ্তন কৰা হৈছিল ?

When was National Rural Livelihood Mission launched?

(d) সেউজ বিপ্লৱৰ দুটা সুফল উল্লেখ কৰা।

Mention two merits of Green Revolution.

(e) ভাৰতত গ্ৰাম্য ঋণৰ এটা প্ৰধান আনুষ্ঠানিক উৎসৰ নাম লিখা।

Name one major source of institutional rural credit in India.

(f) PMGAY-ৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো লিখা।

Write the full form of PMGAY.

(g) ডাবডব কৃষি বিপণনৰ দুটা সমস্যা উল্লেখ কৰা ।
Mention two problems of agricultural
marketing in India.

(h) নাৰাৰ্ডৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো কি ?
What is the full form of NABARD?

2. তলত দিয়া যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা (প্রতিটো
100 শব্দৰ ভিতৰত) : 4×4=16

Write short notes on any *four* of the following
(within 100 words each) :

(a) বিকল্প বৃত্তি হিচাপে দুগ্ধ পাম
Dairy farming as an alternative
occupation

(b) ক'অপাৰেটিভ (সমবায়) বেংক
Cooperative banks

(c) অসমৰ হস্ত-জাত উদ্যোগ
Handloom industries of Assam

(d) গ্ৰাম্য উন্নয়নত ক্ষুদ্র-বিস্তৰ ভূমিকা
Role of micro-finance in rural
development

(e) উদ্যান শস্য
Horticulture

> 1884 11 18 1884

তলৰ প্রশ্নবোৰৰ উত্তৰ লিখা (প্রতিটো 500 শব্দৰ ভিতৰত) :

Answer the following questions (within 500 words each) :

3. (a) গ্রাম্য ভাৰতৰ বৃত্তিগত গাঁথনি সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।
বিগত দশকত বৃত্তিগত গাঁথনিত হোৱা কিবা পৰিৱৰ্তন
তুমি প্ৰত্যক্ষ কৰিছানে? 6+5=11

Discuss about the occupational structure of rural India. Have you observed any change in the occupational structure in rural India in the last decade?

অথবা / Or

- (b) গ্রামাঞ্চলৰ আয় বিতৰণ সম্পৰ্কে এটি ধাৰণা দিয়া।
ভাৰতৰ গ্রামাঞ্চলত আয় আৰু সম্পত্তি বিতৰণৰ ক্ষেত্ৰত
বৈষম্য আছে বুলি তুমি ভাবানে? 7+4=11

Give an idea of income distribution in rural area. Do you think that inequality in respect of income and asset distribution still prevails in rural India?

4. (a) ভাৰতৰ কৃষিৰ নিম্ন উৎপাদনশীলতাৰ বিভিন্ন কাৰণসমূহ
আলোচনা কৰা। কৃষিৰ উৎপাদনশীলতা বৃদ্ধিৰ কাৰণে
তোমাৰ পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱা। 7+5=12

Discuss the various causes of low agricultural productivity in India. Suggest remedial measures to raise agricultural productivity.

অথবা / Or

- (b) শস্য প্রণালী মানে কি বুজা? ভাৰতত শস্য প্রণালী নিৰ্ধাৰণ কৰা উপাদানসমূহৰ বিষয়ে ব্যাখ্যা কৰা। 4+8=12
What do you mean by cropping pattern?
Explain the factors determining cropping pattern in India.

5. (a) ক্ষুদ্র ঋণ আৰু মহিলা সবলীকৰণৰ ক্ষেত্ৰত আত্মসহায়ক গোটৰ ভূমিকা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা। 11
Discuss the role of self-help groups in micro-credit and women empowerment.

অথবা / Or

- (b) গ্ৰাম্য উদ্যোগীকৰণ বুলিলে কি বুজা? গ্ৰাম্য উদ্যোগীকৰণৰ যুক্তিযুক্ততা সম্পৰ্কে বৰ্ণনা কৰা। 4+7=11
What do you mean by rural industrialization? Discuss the rationale behind rural industrialization.

6. (a) ভাৰতৰ গ্ৰাম্য নিবনুৱা সমস্যাৰ প্ৰকৃতি আৰু প্ৰাবল্যতা সম্পৰ্কে ব্যাখ্যা কৰা। 11
Analyze the nature and magnitude of rural unemployment problem in India.

অথবা / Or

- (b) সাম্প্ৰতিক কালত ভাৰত চৰকাৰে গ্ৰাম্য দৰিদ্ৰতা দূৰীকৰণৰ বাবে গ্ৰহণ কৰা ব্যৱস্থাসমূহৰ পৰ্যালোচনা কৰা। 11
Evaluate the rural poverty alleviation measures undertaken by Govt. of India in recent times.

7. (a) গ্রাম্য ঋণৰ বিভিন্ন আনুষ্ঠানিক আৰু অনানুষ্ঠানিক উৎসসমূহৰ বিষয়ে লিখা। “ভাৰতবৰ্ষত আনুষ্ঠানিক ঋণৰ উৎসসমূহৰ ব্যাপকতা সত্ত্বেও অনানুষ্ঠানিক উৎসসমূহে এতিয়াও গ্রাম্য উন্নয়নত উল্লেখযোগ্য ভূমিকা পালন কৰে।” কাৰণ ব্যাখ্যা কৰা।

11

Write down the institutional and non-institutional sources of rural credit. “In spite of huge network of institutional sources of credit, non-institutional sources still play a major role in rural development of India.” Explain the reasons.

অথবা / Or

- (b) গ্রাম্য দৰিদ্ৰতা দূৰীকৰণত আনুষ্ঠানিক ঋণদান অনুষ্ঠানবোৰৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা। এই ব্যৱস্থাৰ আঁসোঁৱাহৰোৰ কি কি ?

7+4=11

Discuss the role of institutional credit institutions in alleviating rural poverty. What are the weaknesses of the institutional credit system?
